

VI: Samarbejde med eksterne institutioner

I: Det kongelige Bibliotek

Andersen Nexø arkiv til Det kongelige Bibliotek:

Torsdag den 8. januar 1981 overdrog DDR's udenrigsminister Oskar Fischer et meget stort arkiv efter Martin Andersen Nexø til den danske regering, repræsenteret ved kulturminister Lise Østergaard. Overdragelsen foregik i Det kongelige Bibliotek, i hvis Håndskriftafdeling arkivet har fået sit blivende sted. I højtideligheden deltog bl.a. Andersen Nexø's efterkommere og medlemmerne af Andersen Nexø-fondets bestyrelse, der især ved sin formand, Børge Houmann, i en årrække har arbejdet for arkivets overdragelse til Danmark.

Martin Andersen Nexø's litterære efterladenskaber fra årene 1870-1954 omfatter ca. 30.000 ark, bestående af følgende dele: 1) *Arbejdsmanuskripter* omfattende ca. 1.000 manuskripter af forskellige litterære genrer fra årene 1892-1954. De er overvejende håndskrevne og på dansk. Fremhæves skal det hidtil ikke offentliggjorte manuskript til skuespillet »Jævnbyrdige«. 2) *Materialesamlinger* indeholdende materiale vedrørende Martin Andersen Nexø's arbejde som forfatter og antifascist fra årene 1883-1953. Det består af ca. 3.000 ark. 3) *Korrespondance*: Den største og for forskningen muligvis mest værdifulde samling bestående af godt 1.500 breve (ca. 20.000 ark) fra årene 1903-1954. De fordeler sig som følger: Personlig korrespondance med forfatterkolleger og venner (heraf 90 procent på dansk), læserbreve, lykønsknin-ger, tigger- og smædebreve, forretningskorrespondance og institutioner, forlag og redaktioner. Til det store antal af berømmheder, som Martin Andersen Nexø korresponderede med, hører bl.a.:

Jorge Amado, Michael Apletin, Henri Barbusse, Bertolt Brecht, Johannes R. Becher, Willi Bredel, Hermann Duncker, Alexander Dymshitsch, Howard Fast, Konstantin Fedin, Nordahl Grieg, Otto Grotewohl, Halldor Laxness, Thomas Mann, Erich Hüh-sam, Wilhelm Pieck, Erwin Piscator, Romain Rol-land m.m. flere. 4) *Personlige papirer*: Materialet om-

fatter ca. 3.000 ark fra årene 1896-1954. Til »person- lige papirer« hører notits- og regnskabsbøger, post- bøger, pas, medlemskort, private forretningspapirer og fotografier.

Arkivet har siden Andersen Nexø's død været op- bevaret i Akademie der Künste der DDR, hvis vice- generaldirektør som en del af overdragelseshøjti- deligheden holdt et offentligt foredrag om Martin An- dersen Nexø i DDR.

Peter Freuchen som kartograf:

I et brev af 28.4. 1923, som biblioteket har modtaget som gave, beretter Peter Freuchen fra sit ophold på Danske Øen under 5. Thule-ekspedition. Brevet er offentliggjort i Meddelelser fra Rigsbibliotekaren 1981, 32, s. 15-20. I brevet skriver han bl.a.: »Vi har det rigtig skidt med snevejr hver dag, saa det er ikke til at se nogen ting, jeg har lige ligget en snes kilome- tre herfra ved en lille snottet ø, for at faa een obser- vation og maatte saa vende om af mangel paa hun- defoder, jeg bliver overhovedet ikke færdig med mine kort her. Men saa kan man altid tage fantasien til hjælp«.

I en artikel om brevet af 27.9. 1981 skriver Politi- ken på grundlag af denne passage, at brevet afslører Freuchen som en noget upålidelig kartograf. Som ekspeditionens kartograf var han ansvarlig for udar- bejdelsen af kort over de endnu ukendte egne, og det hedder i Politikens artikel, at »Det pedantiske pille- arbejde med korttegning har ikke ligget for Freu- chen. Når det har været nødvendigt har han brugt af sin største naturlige ressource, fantasien ...«

Som svar på denne artikel har museumsinspektør Jørgen Meldgaard i et brev til Politiken (11.10. 1981) fremhævet, at Freuchens stærkeste virkemid- del nok var underdrivelsen, selvom han ofte kunne udtrykke sig bramfrit og blomstrende. Og han tilfø- jer: »Om sine største bedrifter og den arbejdskræ- vende, systematiske indsats beretter han altid kort, næsten blufærdigt, og ofte er tonen ironisk eller han gør regulær grin med sagen. Den lille snottede ø har

utvivlsomt fået sin sandfærdige position på kortet, eller han har noteret graden af unøjagtighed. Han forstod netop, hvad sandheden i denne sammenhæng betød for »kommende vejfarende nord for Hudson Bugten«.

Hvilket gengives ... for the record!

Samarbejde med Københavns Universitet:

Fællesudvalget til varetagelse af samarbejdet mellem Københavns Universitet, Det kongelige Bibliotek og Universitetsbiblioteket har i den forløbne periode fra universitetssiden bestået af lektor Henrik Bang, lektor Finn Berg Rasmussen, lektor Flemming Conrad, professor Viggo Hansen, professor Egill Snorrason, professor E. Spang-Hanssen, lektor Hans Keiding, lektor Martin Schwarz Lausten, lektor John Strange og lektor Munthe Suenson, og fra bibliotekssiden af rigsbibliotekar Palle Birkelund, overbibliotekar Torben Nielsen, overbibliotekar Kell Prehn, kontorchef Pierre Bigandt og førstebibliotekar Jacob Thomsen.

Udvalget har afgivet udtalelser om ansøgninger til konstitution i stillingen som rigsbibliotekar, og om forslag til lov om biblioteker.

Derudover har udvalget behandlet et notat om Det kongelige Biblioteks instituttjeneste af 25.3. 1981 fra Det humanistiske fakultets biblioteksudvalg. Af fakultetets 41 institutbiblioteker/bogsamlinger får alle med undtagelse af 4 deres deskriptive katalogisering udført ved instituttjenesten. Denne androg i 1981 ialt 18.298 bibliografiske enheder mod 17.055 bibliografiske enheder i 1980. Det fremgår af notatet, at et problem for en del institutter er ventetiden på de trykte katalogkort, der ofte kan beløbe sig til 6 måneder. Der var i fællesudvalget enighed om, at en så lang ventetid er uacceptabel, men iøvrigt fremhævedes det, at der også på flere institutter var udbredt tilfredshed med betjeningen, og at en vis ventetid på katalogisering var rimelig.

Rapporten aktualiserer den gamle ansøgning om udvidelse af institutbetjeningen. Efter meddelelse fra Ministeriet for kulturelle Anliggender vil sagen imidlertid først kunne fremmes i forbindelse med gennemførelsen af den kommende bibliotekslov.

Udvalget har endvidere behandlet en klage fra medarbejdere ved de retsvidenskabelige institutter over langsom ekspedition af (negative) bogbestillinger til Det kongelige Bibliotek. Det er som svar på denne klage meddelt, at biblioteket ekspederer korrekt opslæde, udfyldte og med signatur forsynede bestillingssedler dagen efter modtagelsen kl. 12. Ved ufuldstændigt udfyldte bestillinger må påregnes op til 8 dage, såfremt bogen findes på Det kongelige Bibliotek og er disponibel. Det bemærkes, at mange af de lånesedler, der modtages fra universitetet, er ufuldstændige eller fejlagtigt udfyldt, hvilket i høj grad komplicerer og forlænger ekspeditionen.

For de følgende fag er de i 1981 arrangeret undervisning i litteratursøgning: religionshistorie, samfundsfag, sociologi, kultursociologi, folkemindevidenskab, litteraturvidenskab, europæisk folkelivsforskning, teologi, teatervidenskab, statsvidenskab, kunsthistorie, arkæologi, musik, tysk, engelsk og dansk.

Som støtte for undervisningen i litteratursøgning er der i serien af bibliotekets fagbibliografier udsendt et nyt oplag af *psykologi* og en ny publikation *Kvindeforskning*.

KVINFO konsolideres:

KVINFO, der startede sin udadvendt virksomhed i 1979, driver informationsvirksomhed og yder litteraturservice på grundlag af kataloger og kartoteker over kvinderelevant litteratur og har en alsidig håndbogssamling, opstillet i en læsestue, der er åben for alle interesserede. KVINFO har udarbejdet en fagbibliografi for kvindeforskning og har en stor småtryksamling, bestående af bl.a. specialer, konferencepapirer og andet vanskeligt tilgængeligt materiale, alt sammen skænket af forskere og andre, der ønsker at støtte virksomheden. Også en stor samling af kvindefotografier vil blive overdraget KVINFO fra Danske Kvinders Fotoarkiv, ligesom der er modtaget tilbud om overdragelse af en omfattende avisudklipsamling af kvindefotografier.

Den store og stadig stigende benyttelse af KVINFO har til fulde bevist behovet for etablering og videreudvikling af en informationstjeneste af denne art om kvindeforskning. Undervisningsministeriet og Kulturministeriet har derfor besluttet for en treårig forsøgsperiode for tipsmidler at bekoste videreudbygningen af KVINFO som et center for tværfaglig information om kvindeforskning. Centret vil i det mindste i den treårige forsøgsperiode være tilknyttet Det kongelige Bibliotek. De vigtigste opgaver for centret vil være:

- videre udvikling af informationsvirksomhed og litteraturservice og etablering af kataloger og kartoteker over kvinderelevant litteratur, opbygning af en væsens-samling af kvindelitteratur samt registrering af kvindeforskning.

- drift af lokaler, herunder læsesal og håndbogssamling, med henblik på tværfaglige aktiviteter inden for kvindeforskningen og -undervisningen.

Den nødvendige bemanning til varetagelse af driften udgør 1 akademisk medarbejder, 1½ bibliotekar og 1 kontormedarbejder

Centret skal ikke overtage Det kongelige Biblioteks opgaver med hensyn til boganskaffelser og udlån inden for kvindelitteraturen, men skal fortrinsvis varetage informations-, formidlings- og registreringsopgaver.

Danmarks Grafiske Museum:

I efteråret 1980 iværksatte Komitéen til Oprettelse af et Dansk Bogtrykmuseum i Odense et undersøgelses- og planlægningsarbejde vedrørende mulighederne for at etablere et grafisk museum i Odense. Arbejdet blev udført af cand.mag. Torben Ejlersen og er afsluttet med en trykt rapport: Danmarks Grafiske Museum i Odense, Odense 1981. Efter forslaget skal Danmarks Grafiske Museum som landsdækkende kulturhistorisk specialmuseum på videnskabeligt grundlag indsamle, bevare og udstille genstande, som dokumenterer udviklingen inden for metoderne til håndværksmæssig og industriel mangfoldiggørelse af tekst og illustration. Museet skal demonstrere arbejdsprocesser, vise trykte produkter og disses skiftende typografiske og indbindingsmæssige formgivning samt orientere om og dokumentere træk af de grafiske fags udøvere og organisationers historie.

Efter at Odense Kommune har givet tilsagn om at huse museet i den tidligere Brandts Klædefabrik i Odense er der den 21. august 1981 blevet stiftet den selvstændige og selvejende institution Danmarks Grafiske Museum. Der er endvidere valgt en bestyrelse, i hvilken Det kongelige Bibliotek efter vedtægterne er repræsenteret.

Som dansk nationalbibliotek og dansk bogmuseum har Det kongelige Bibliotek en naturlig og væsentlig interesse i de grafiske fagområder og deres historie. Biblioteket har derfor varmt anbefalet museets oprettelse.

Et sådant museum for *grafiske processer* er et kærkomment sidestykke til Det kongelige Biblioteks funktion som dansk museum for bogen som *grafisk produkt*. De to museer vil naturligt supplere hinanden, og Det kongelige Bibliotek er indstillet på aktivt at medvirke til det grafiske museums arbejde, bl.a. ved tidsbegrænsede udlån af materiale til udstillinger, og, såfremt forholdene taler derfor, udstationering af særudstillinger i kortere eller længere udstillingsperioder.

Det kongelige Bibliotek lægger i øvrigt vægt på, at museet ikke selv skal etablere egentlige museale samlinger af grafiske produkter, d.v.s. bøger og andre tryk, men vil søge behovet for sådanne produkter til udstillinger m.v. tilgodeset ved lån fra og i samarbejde med andre institutioner.

Billeder af mændenes historie:

Kønshistorie er idag næsten ensbetydende med kvindehistorie. Mændenes historie fortaber sig i den »store« historie. Først i de seneste år har kvindens kritik af manden ført til, at mænd selv er begyndt at sætte spørgsmål ved deres liv som mænd. Som en parallel til sine tidligere udstillinger om kvinder og kvindehistorie viste Det kongelige Bibliotek fra maj –

september 1981 udstillingen »Billeder af mændenes historie«. Den ville i billeder fra antikken til nutiden give en kulturhistorisk og kulturpolitisk præsentation af mændenes officielle og private liv. Dens udgangspunkt var oplevelsen af en række problemer i den aktuelle mandsituation, sat i historisk perspektiv. Blandt de behandlede temaer var: fædre, sønner og mødre, ægtemænd, kammerater, bøsser, helte og antihelte, det mandlige kropssprog, »den nye mand«. Et grundsynspunkt for udstillingsredaktørerne var, at mændene igennem historien har udviklet sig til undertrykkere ikke blot af kvinder og af andre mænd, men også af sig selv. Idag fører denne undertrykkelse og selvundertrykkelse til personlig elendighed og et »ubehag i kulturen«. På baggrund heraf opstår en ny bevidsthed om manden, der må føre til den traditionelle manderolles opløsning og til udviklingen af nye former for mandlighed. Udstillingen var et bidrag til denne bevidstgørelse, og den omfattede udover billedafsnittene bl.a. et udvalg af nyere mandelitteratur.

Udstillingsredaktørerne var forskningsbibliotekar (Roskilde Universitetsbibliotek), cand.mag. Niels Senius Clausen, lektor (Københavns Universitet), lic.phil. Bent Fausing og forskningsbibliotekar (Roskilde universitetsbibliotek), cand.mag. Steffen Kiselberg.

Udstillingen vises i efteråret 1982 ved Det danske Hus i Paris.

Biblioteket har i øvrigt i 1981 vist forhalsudstillinger om Hans Scherfig og om Jørgen Nash.

Af vandredstillinger er til danske folkebiblioteker udsendt en om Karen Blixen, medens en plancheudstilling om dansk litteratur, produceret med støtte fra Ministeriet for kulturelle Anliggender, er sat i cirkulation i Forbundsrepublikken.

Til udstillingerne er i øvrigt udgivet følgende publikationer: Billeder af mændenes historie af S. Kiselberg, N. Senius Clausen og B. Fausing, og Poesien breder sig (om Jørgen Nash) af L. Morell. To tidligere udstillingspublikationer har været så efterspurgt, at de er blevet trykt i nye oplag: Børns vilkår i 100 år, og Polarforskeren Knud Rasmussen.

Endelig er udgivet udstillingsplakater til Billeder af mændenes historie, Poesien breder sig, og Karen Blixen.

Fund og Forskning, årgang 25:

I slutningen af 1981 udkom vol. 25 af årbogen *Fund og Forskning i Det kongelige Biblioteks samlinger*. Det indeholder 7 illustrerede artikler, som præsenterer forskning på grundlag af kilder i bibliotekets samlinger.

Blandt artilerne er professor, dr.phil. Ole Feldbæks *Løjtnant Bille på Prøvestenen: En nyfunden kilde til slaget på Rheden*. Kildematerialet vedrørende dette

slag er af flere grunde småt: kronprins Frederik, der i tiden forud for slaget var militær øverstkommanderende, gav overvejende sine ordrer mundtligt, admiralitetets arkiver er magre, papirerne fra Defensionskommissionen, der planlagde forsvaret af København, gik tabt ved en brand, og endelig blev en del skibsjournaler ødelagt i selve slaget: f.eks. blev Olfert Fischers korrespondanceprotokol skudt overbord af en engelsk kanonkugle! Det har på denne baggrund særlig interesse, at professor Feldbæk nu i bibliotekets Håndskriftafdeling har fremdraget en øjenvidneberetning fra en dansk søofficer, premierløjtnant Michael Bille, der gjorde tjeneste ombord på *Prøvestenen*. Michael Billes optegnelser er et direkte vidnesbyrd om forberedelserne til slaget og om dets gang. *Prøvestenen* var en del af den linie af blokskibe og andre fartøjer, der skulle forsvare København imod bombardementet fra den engelske flåde. Notaterne giver bl.a. følgende indtryk af de kaotiske forberedelser om bord:

Der var endeel Frivillige ombord, da jeg kom; og siden fik vi 150 til deels frivillige deels pressede. Nogle få var Stakler, adskillige bra og villige Folk; men uvant med Skib var der en evig Spørgen og Beden. Snart kom en Brygger og spurgte om hvor han skulle ligge, en Smed om hvor han måtte p...., en Kusk om hvor hans eene Støve var bleven af, en Bogtrykker om han måtte skrive sit N^o med rødt kridt på sin Køje &c &c.

Prøvestenen var formentlig det skib, der længst beskød englænderne. Men prisen var høj:

I begyndelsen af Slaget leed vi ej meget, men siden demoleredes Canonerne hyppig, og Radder af Folk styrtede om. Port Skinkler overskudtes, så Porte faldt ned. Det lykkedes at få en af de nedfaldne kappet væk. Uden Baxe klamper og tildels med svage Handspager var det oftest meget vanskeligt at få de svære Canoner baxet, og Sigtningen efter KjærnLinie var få af Comandeurerne sikker i. Jeg frygter, mange Skud gik vel højt. Da Chef og næstcommanderende bragde overblevne Mandskab fra øverste Batterie ned til Assistance, var nok over det halve Batterie ubrugeligt og det halve Mandskab borte.

Blandt årbogens andre bidragydere behandler mag.art. Hanne Trautner-Kromann *Et hebraisk skrift mod kristendommen – fra år 53?* I modsætning til tidligere forskere påviser hun, at brevet, der er dateret år 53, bl.a. på grund af sin anvendelse af middelalderlig jødisk talmystik næppe er skrevet før 1200-tallet. Muligvis drejer det sig om en prædiken eller et »sendebrev«, der i middelalderen cirkulerede blandt jødiske menigheder til imødegåelse af kirkens forsøg på tvangsomvendelse af jøderne.

Forskningsbibliotekar, cand.theol. Ingrid Ilsoe fortsætter sin gennemgang af den danske bog og boghandels historie med artiklen *Bøger og boghandlere under Christian V.* Bl.a. påviser hun, at der foregik en væsentlig modernisering af marketingsmetoderne, især i form af systematisk annoncering og udgivelse

af årlige bogfortegnelser. Karakteristisk for perioden er også et intensiveret samarbejde imellem boghandlere ved fælles bogimport, annoncering og udgivelse.

Lektor, mag.art. Lars Peter Rømhild belyser *Fredrik Bööks breve til Harald Nielsen*. Den svenske litteraturhistoriker og kritikers breve til den danske kritiker befinder sig nu i Det kongelige Bibliotek, medens Nielsens breve til Böök opbevares i Lunds Universitetsbibliotek (endnu utilgængelige). Bööks breve belyser både deres fælles træk som konservative tænkere og litteraturkritikere og deres meget forskellige personligheder.

De andre artikler er: assistent, cand.mag. Steen Bille Larsens *Oprettelsen af det nordiske bibliotek 1780. Ved 200-året for oprettelsen af Det kongelige Biblioteks Danske Afdeling*, professor ved Harvard Universitet E. Badian's *An unpublished letter by Barthold Georg Niebuhr in the Royal Library*, og afdøde kunsthistoriker N.L. Faaborgs *Den unge C.J. Thomsen som kunstsamler og hans forhold til J.C. Dahl*.

Blandt bibliotekets øvrige publikationer er *nationalbibliografiene*. Dansk Periodicafortegnelse. Supplement 1976/80, Dansk Musikfortegnelse 1980, Dansk Kortfortegnelse 1976-80, og Dania Polyglotta 1980.

Af andre bibliografier er udkommet BONIS (Bibliography of Old Norse-Icelandic Studies), 1977, to bibliografier om dansk skønlitteratur i henholdsvis tysk og engelsk oversættelse, samt 3. udgave af *Denmark: A Bibliography*.

Det bør nævnes at biblioteket har kunnet fortsætte udgivelsen af de 3 løbende *accessionslister* for arkæologi, psykologi og sociologi.

Meddelelser fra Rigsbibliotekaren er udkommet med ialt 4 numre.

Af nye *publikumsvejledninger* er udkommet *The Royal Library today* og af genudgivelser (reviderede eller uændrede) *Det kongelige Bibliotek gennem 300 år*, prislister for Fotografisk Atelier på dansk og engelsk, guide til biblioteket, Vejledning i benyttelse, Oversigt over systematisk katalog for Udenlandske afdelings Ældre samling, og *Det kongelige Bibliotek i dag*.

Erhvervelser:

Blandt de markante erhvervelser til afdelingerne er følgende:

Danske afdeling:

Dorthe Engelsbretsdatter, *Sjælens Sang-Offet*. U.st. 1684, der giver den hidtil mest autentiske gengivelse af den forsvundne førsteudgave fra 1678.

Dag-Klokke for 1779 for Kiøbstæd- og Landmanden. Politisk, Medicinsk og Oeconomisk samt Kirke-Anmærkninger og andre blandede Ting. Samlet ved

H. Holck. København, trykt hos Bogtrykker L. Simmelkiær. Ikke i Bibliotheca Danica. Denne årgang har hidtil været anset for tabt.

Håndskriftafdelingen:

En samling Jeppe Aakjær-manuskripter og -materiale om jyske dialekter og om djævelen m.m.

Thorkild Hansens maskinskrevne manuskript med rettelser til bogen om Knut Hamsun.

Thorkild Bjørnvigs manuskripter til Pagten, Delfinen og Morgenmørke.

Sophus Claussen-papirer fra Inger Claussens bo.

Judaistisk afdeling:

Værket Seride Bavli, New York 1973, omfattende resterne af den babyloniske talmud.

Kort- og billedafdelingen:

En samling fotografier vedrørende Wilhelm Reich og hans kreds.

Orientalisk afdeling:

En bog gave fra The Central National Library, Seoul, Korea, omfattende 43 bind opslagsværker, ordbøger, kunstbøger samt bøger om sprog og folklore.

Udenlandske afdeling:

En facsimileudgave af det encyclopædiske værk Codice Florentino. Historia general de las cosas de Nueva Espana, udarbejdet af franciskanermunken Fray Bernardino de Sahagun igennem 30 år og publiceret 1578-80. Værket indeholder det primære killemateriale til vor viden om Mexico i tiden op til og i det første halve århundrede efter erobringen.

Grove's Dictionary of Music.

Catalogue of the Library of the International Archives for the Women's movement.

The James Joyce Archive, indeholdende forarbejderne i facsimile til hans værker.

En bog gave omfattende ca. 200 bøger og tidsskrifter vedrørende bulgarsk sprog, litteratur, historie, religion og geografi.

Eighteenth-Century British Books' A Subject Catalogue extracted from the British Museum General Catalogue of Printed Books, by G. Averley & al., vols I-IV. Dawson Book Service, Folkestone 1979. Værkets formål er at hjælpe historikere og litteraturhistorikere til at finde og lokalisere værker ved hjælp af et rigt system af krydshenvisninger.

Besøg:

Blandt bibliotekets mange gæster fra ind- og udland nævnes følgende:

Den 21. januar Mufti Tal'at Tåg al-Din, Başqirdistan, USSR. Muftien er religiøs overhoved for muslimerne i den europæiske og sibiriske del af Sovjetunionen, og han besøgte Orientalisk Afdeling.

Den 12. februar landsstyremedlem for kultur og undervisning Tue Christiansen og kultur- og undervisningsdirektør John E. Jensen, Grønland, der blev modtaget af rigsbibliotekaren.

Den 5. marts Japans ambassadør Nobuko Takahashi og direktør Yano for Tokai-centret i Vedbæk, i forbindelse med overdragelsen af en større bog gave fra The Commemorative Association for the Japan World Exposition.

Den 14. juni gav biblioteket en reception for deltagerne i 2. nordiske kongres i judaistik. Selve åbningshøjtideligheden foregik den følgende dag i Brandesarkivet i Det kongelige Bibliotek. Den officielle åbning blev foretaget af rigsbibliotekaren, og forskningsbibliotekar, mag.art. Carl Erik Bay fra Håndskriftafdelingen holdt derefter en forelæsning om Georg Brandes og jødedommen. I tilknytning til åbningshøjtideligheden havde Judaistisk afdeling arrangeret en særudstilling af sjældenheder fra sine samlinger.

Den 4. september, dr. Jestaedt, Den tyske Forbundsrepublik, der blev modtaget af rigsbibliotekaren.

Personalia:

Cand.mag. Henrik Dupont er 1. april ansat som forskningsbibliotekar i Kort- og billedafdelingen og varetager fagreferatet i geografi.

Cand.mag. Willy Dähnhardt er 1. september ansat som forskningsbibliotekar i Publikumsafdelingen og varetager fagreferatet i tysk filologi.

Cand.mag. Barbara Melchior er 1. september ansat som forskningsbibliotekar og varetager fagreferatet i romansk filologi.

Bibliotekar Ellen Refshauge er 4. marts udnævnt til fast leder af Udenlandske Afdelings Indbindingskontor.

Vicestadsbibliotekar Leif Thorsen er 1. februar udnævnt til førstebibliotekar i Publikumsafdelingen.

Statistik 1981:

Bibliotekets bogbestand er på ca. 2,5 mill. bind, svarende til 80 hyldenkilometer.

Antallet af løbende udenlandske periodica og serier var på 11.564 og den udenlandske bogaccession beløb sig til 16.997. Som følge af bevillingsnedskæringerne er disse boganskaffelser faldet med 33% siden 1976/77.

Den danske accession bestod af 25.502 bind (foruden 60.600 småtryk), og antallet af løbende danske periodica og serier var 7.798 (foruden 12.120 småtryksperiodica).

Benyttelsen af bibliotekets samlinger androg 189.630, heraf læsesalslån 56.619. Dette er udtryk for en stigning i benyttelsen på ca. 16.500 siden 1976/77, og er det foreløbige højdepunkt i en kurve, der næppe har kulmineret endnu.

Publikationer:

- Accessionskatalog. Fælleskatalog over danske videnskabelige og faglige bibliotekers erhvervelser af udenlandsk litteratur. Udarb. af Rigsbibliotekarembetet. Red. under ledelse af Gerd Borgen Nielsen. 1979. Kbh. Rigsbibliotekarembetet. 1981. 2 bd. 550 kr. ISBN 87-7023-173-7.
- Arkæologi. Det kongelige Biblioteks accession. Udarb. af Eva Ørsnes. 1980, juli og oktober kvartaler. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 16 bl. Gratis.
- Assyriologisk og nærorientalsk arkæologisk litteratur i Det kongelige Bibliotek, Assyriologisk Institut ved Københavns Universitet og Institut for klassisk og nærorientalsk arkæologi ved Københavns universitet. Rapport udarb. af Bendt Alster i samarbejde med Eva Møller. Under ledelse af Mogens Weitemeyer. Kbh. 1981. 74 + 13 s.
- Berggreen, Hans: En kortfattet vejledning om arkivering af billeder. Kbh. Landsudvalget for indsamling af gamle fotografier. 1980. 40 s. Ill. 25 kr. ISBN 87-7023-137-0.
- Billeder af mændenes historie. En udstilling på Det kongelige Bibliotek 18. maj – 19. september 1981. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 34 s. Ill. 5 kr. ISBN 87-7023-366-7.
- Billeder af mændenes historie. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. Plakat. 10 kr.
- Bognyt. Nr. 12, 1980. Nr. 1-5, 1981. Kbh. Universitetsbiblioteket 2. afdeling. 1980, 1981. Gratis.
- Bøgh, Knud: Det kongelige Bibliotek gennem 300 år. 2. opl. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. Ill. (Det kongelige Bibliotek. Publikumsorienteringer. 15). Gratis. ISSN 0105-3167.
- Børns vilkår i 100 år. Red. af Eyvind Vesselbo og Dorte Skot-Hansen. 3. opl. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 68 s. Ill. 5 kr. ISBN 87-7023-362-4.
- Dänische Literatur i deutscher Übersetzung. Eine Bibliographie zusammengestellt von der Dänischen Abteilung der Königlichen Bibliothek durch Sven C. Jacobsen, Karsten Kromann, Jan William Rasmussen. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 34 s. Ill. (Det kongelige Bibliotek. Fagbibliografier. 11). 2 kr. ISSN 0105-5946.
- Dansk Kortfortegnelse 1980. Udarb. af Det kongelige Biblioteks Kortsamling. i: Dansk Bogfortegnelse. Årg. 130. Ballerup. Bibliotekscentralen. 1980. S. 933-940.
- Dansk Musikfortegnelse 1980. Udarb. af Det kongelige Biblioteks Musikafdeling. Red. af Susanne Sugar. Ballerup. Bibliotekscentralen. 1981. 59 s. 219,60 kr. ISSN 0105-8045. ISBN 87-552-0780-4.
- Dansk Periodicafortegnelse. Udarb. af Det kongelige Biblioteks Danske afdeling. Red. af Lise Hesselager, Sven C. Jacobsen, Esther Krarup, Esther Skaarup. Supplement 1976/80. Ballerup. Bibliotekscentralen. 1981. 136 s. 247,05 kr. ISSN 0084-9596. ISBN 87-552-0747-2.
- Fotografisk atelier. Prisliste 1981. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. Upag. (Det kongelige Bibliotek Publikumsorienteringer. 13). Gratis. ISSN 0105-3167.
- Hjørland, Birger: Psykologi. 2. omarb. udg. 2. opl. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 73 s. Ill. (Det kongelige Bibliotek. Fagbibliografier. 7). 2 kr. ISSN 0105-5946.
- Information for forskningsbiblioteker. Udg. af Forskningsbibliotekernes Fællesråd ved Rigsbibliotekarembetet. Red.: Pierre Bigandt. Årg. 13, nr. 1-5. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 5 bd.
- Koch, Nynne: Kvindeforskning. Women's studies. Nynne Koch og Annie Winther. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 63 s. (Det kongelige Bibliotek. Fagbibliografier. 10). 2 kr. ISSN 0105-5946.
- Det kongelige Bibliotek. Biblioteksvejledning-udstillinger. Aktiviteter januar-august 1981. Plakat.
- Kortlægning af danske forskningsbibliotekers anvendelse af klassifikations- og emneordssystemer 1978-1980. Tekst samt bearbejdelse af spørgeskemaer. Annette Winkel i samarbejde med J.B. Friis-Hansen. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 17 s., bilag a-d. (Forskningsbibliotekernes Fællesråds klassifikationsudvalg. Rapport I).
- Photographic Studio. Price list 1981. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. Upag. (Det kongelige Bibliotek. Publikumsorienteringer. 14. The Royal Library. User Guides. 14). Gratis. ISSN 0105-3167.
- Polarforskeren Knud Rasmussen. En udstilling på Det kongelige Bibliotek 7.6. – 29.9. 1979. 2. opl. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 35 s. Ill. 2 kr. ISBN 87-7023-248-2.
- Psykologisk litteratur i danske forskningsbiblioteker. Specialnummer: Ny dansk psykologisk litteratur. Red.: Birger Hjørland i samarbejde med Merete Busch. Nr. 17. Kbh. Rigsbibliotekarembetet. 1980. 64 s. 20 kr. pr. år. ISSN 0105-1393.
- Psykologisk litteratur i danske forskningsbiblioteker. Red.: Birger Hjørland, Nr. 18. Kbh. Rigsbibliotekarembetet. 1981. 74 s. 20 kr. pr. år for private/50 kr. for institutioner. ISSN 0105-1393.
- The Royal Library today. Red.: Kontakt- og oplysningsafdelingen. Kbh. Det kongelige Bibliotek.

1981. 24 s. Ill. (Det kongelige Bibliotek. Publikumsorienteringer 17. – The Royal Library. User Guides. 17). ISSN 0105-3167.
- Sociologisk litteratur i danske forskningsbiblioteker. Udg. af Rigsbibliotekarembedet. Red.: Karl Krarup. Nr. 12, 13. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1980, 1981. 89, 72 s. 20 kr. pr. år. ISSN 0105-3531.
- Telefonliste for Det kongelige Bibliotek. Kbh. Rigsbibliotekarembedet. 1981. 17 s.
- Theses and other publications of the University of Copenhagen. Udarb. af I.D.E. 1980. Kbh. I.D.E. 1981. 13 s. Gratis.
- Tidsskrifter på UB 2's læsesal. September 1980. Kbh. Universitetsbiblioteket 2. afdeling. 1980. 35 s. (Publikumsorientering nr. 3). ISSN 0105-2985.
- Tidsskriftnyt. Årg. 8. Nr. 1. Kbh. Universitetsbiblioteket 2. afdeling. 1981. Gratis.
- Vejledning. Det kongelige Bibliotek. 8 udg. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 12 s. Ill. (Det kongelige Bibliotek. Publikumsorienteringer. 12). Gratis. ISSN 0105-3167.
- Vejledning i benyttelse af de systematiske kataloger for Udenlandske Afdelings Nyere samling (1950-). Udarb. af Jakob Grønbaek. 5. rev. udg. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 19 s. Ill. (Det kongelige Bibliotek. Publikumsorienteringer. 4). Gratis. ISSN 0105-3167.
- Juli-oktober:*
- Accessionskatalog for Dramatisk Bibliotek. 1980. 19 s. Gratis. ISBN 87-87085-26-7.
- Arkæologi. Det kongelige Biblioteks accession. Udarb. af Eva Ørsnes. 1981, januar, april kvartaler. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 16 bl. Gratis.
- Bibliografi over Danmarks offentlige publikationer. Impressa publica regni Danici. Red. af Rita Ejlersen og Gertrud Nielsen. Årg. 33. 1980. Kbh. I.D.E. 1981. 179 s. ISSN 0067-6543. ISBN 87-7023-398-5.
- Bibliography of Old Norse-Icelandic Studies. Ed. by Hans Bekker-Nielsen. 1977. Oph. The Royal Library. 1981. 92 s. 80 kr. ISBN 87-7023-099-4. ISSN 0067-7213.
- Bognyt. Nr. 6-9. Universitetsbiblioteket 2. afdeling. 1981. 16, 25 s. Gratis.
- Dansk Kortfortegnelse 1976-80. Udarb. af Det kongelige Biblioteks Kortsamling. Ballerup. Bibliotekscentralen. 1981. 32 s. Særtryk af Dansk Bogfortegnelse.
- Fortegnelse over databaser tilgængelige ved Dokumentationsafdelingen. 3. rev. udg. Kbh. Universitetsbiblioteket 2. afdeling. 1979. 14 s. (Publikumsorientering nr. 1). Gratis. ISSN 0105-2985.
- Fund og Forskning i Det kongelige Biblioteks samlinger XXV, 1981. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 168 s. Ill. ISSN 0069-9896.
- Guide. Det kongelige Bibliotek. 3rd ed. 2nd impr. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 12 s. Ill. (Det kongelige Bibliotek. Publikumsorienteringer. 8) (The Royal Library. User Guides. 8). Gratis. ISSN 0105-3167.
- Information for forskningsbiblioteker. Udg. af Forskningsbibliotekernes Fællesråd ved Rigsbibliotekarembedet. Red.: Pierre Bigandt. Årg. 13, nr. 6-7. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 2 bd. ISSN 0105-2616.
- Jacobsen, Sven C.: Denmark. A bibliography. Comp. by the Danish Department of the Royal Library. Ed. by Sven C. Jacobsen, Karsten Kromann, Jan William Rasmussen. Third ed. Cph. The Royal Library. 1981. 64 s. Ill. (Det kongelige Bibliotek. Fagbibliografier. 12). 2 kr. ISSN 0105-5046. ISBN 87-7023-192-3.
- Det kongelige Bibliotek. Biblioteksvejledning. Udstillinger. Aktiviteter september-december 1981. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. Aktivitetsliste.
- Det kongelige Bibliotek i dag. Red.: Kontakt- og oplysningsafdelingen. 2. rev. udg., 2 opl. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 44 s. Ill. (Det kongelige Bibliotek. Publikumsorienteringer. 2). Gratis. ISSN 0105-3167.
- Meddelelser fra Rigsbibliotekaren. Udg. af Rigsbibliotekarembedet. Red.: Michael Cotta-Schönberg. Årg. 32, nr. 1-3. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 90, 27, 70 s. Ill. Gratis. ISSN 0461-5298.
- Morell, Lars: Poesien breder sig. Jørgen Nash, Drakabygget & Situationisterne. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 128 s. Ill. 35 kr. ISBN 87-7023-367-5.
- Poesien breder sig. En udstilling om Jørgen Nash. 1. oktober 1981 – 31. januar 1982. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. Plakat. 15 kr.
- Psykologisk litteratur i danske forskningsbiblioteker. Udg. af Rigsbibliotekarembedet. Red. Birger Hjørland. Nr. 19. Kbh. Det kongelige Bibliotek. 1981. 55 s. 20 kr./private, 50 kr./Institutioner. ISSN 0105-1393.
- Tidsskriftnyt. Årg. 8. Nr. 2. Kbh. Universitetsbiblioteket 2. afdeling. 1981. 11 s. Gratis.

2: Universitetsbibliotekets 1. Afdeling

Indledningsvis skal der gøres opmærksom på en ret fatal trykfejl i beretningen i Årbog 1980, s. 488, sp.1, l.13 f.n., hvor der står: Der kunne konstateres syste-

matiske tyverier. Der mangler i denne sætning ordet *ikke*. Det gør jo en forskel.

I tilslutning til det tidligere meddelte om lokalerne i magasinbygningen kan det nu siges, at biblioteket har fået rådighed over hele 1. sal og tre mindre lokaler i stueetagen. I disse sidste er der indrettet fotorum, kontor for vagtmesteren og postrum, hvorved nogle uegnede og klart ulovlige arbejdslokaler i kælderen har kunnet opgives. 1. sal er indrettet til bogmagasin, idet der dog også er reserveret plads til mødebrug, eventuelt til arbejdspladser. I det gamle lærerværelse, der er beregnet til kontor for en forskningsbibliotekar, har Ingerslev-Jensens Oehlenschläger-samling fundet blivende plads.

Avislæsesalens bestand af mikrofilm-læseapparater er blevet forøget med et, således at der nu ialt er 4 apparater til disposition. Ikke desto mindre kan der lejlighedsvis opstå kødannelser foran apparaterne. Avislæsesalens håndbibliotek er blevet udvidet, bl.a. med en del presseshistoriske værker.

Benyttelsen af hovedlæsesalen og udlånet synes nu at have fundet sit leje efter oprettelsen af Filial Amager: som i det foregående år ialt lidt over 25.000 bind.

På *Filial Amager* er benyttelsen stadig stigende – ca. 16% i forhold til foregående år, og stadig uden tegn på afmatning. I takt med faldende bevillinger er antallet af anskaffelser derimod vigende, og i årets sidste måneder kunne kun det allermost nødvendige købes.

En forbedring i arbejds- og servicevilkårene var det imidlertid, at der kunne anskaffes to skærmterminaler til henholdsvis accessionsafdelingen og udlånet. Det er derigennem muligt at kommunikere direkte med SAMKAT-basen og indirekte med andre databaser, således at især nyudkomne bøger hurtigt og præcist kan identificeres og lokaliseres.

Filial Amagers samarbejde med universitetet foregår som hidtil i accessionsudvalget, der mødes hvert halve år; med det formål at gøre disse møder mere substantielle er der indenfor udvalget nedsat en mødeforberedende gruppe med repræsentanter for biblioteket, universitetslærere og studerende.

I september og oktober vistes i Filial Amagers lokaler en af Volkshochschule der Stadt Ahlen arrangeret, rigdhelig og veltilrettelagt udstilling om Klaus Mann.

3: Universitetsbibliotekets 2. Afdeling

Byggesagen:

Ansøgning om bevilling til projektering og gennemførelse af en bygningsmæssig udvidelse af Universi-

tetsbiblioteket 2. afdeling ventes forelagt de bevilgende myndigheder i begyndelsen af 1982. Byggestyrelsen har godkendt det programoplæg som det af Ministeriet for kulturelle Anliggender nedsatte byggeudvalg færdigbehandlede i april 1981, og Undervisningsministeriet har overdraget Arvebiologisk Instituts bygning til biblioteket, når denne fraflyttes i løbet af 1983.

Det er fortsat bibliotekets håb, at byggeriet kan fremmes, således at hovedfagbiblioteket indenfor de natur- og lægevidenskabelige fagområder får vilkår, som gør det muligt at tilbyde publikum samme service som andre biblioteker. Et publikumstilgængeligt magasin, med en tidssvarende opstilling af de sidste 10-15 års tidsskrifter og bøger er et væsentlig led i den nødvendige udvidelse af de lokale magasinarealer og vil samtidig opfylde det stærke og hyppigt fremførte krav fra brugerside om åbne magasiner.

»Programoplæg 1981 til en bygningsmæssig udvidelse af Universitetsbiblioteket 2. afd.« har været forelagt Fællesudvalget til varetagelse af samarbejdet mellem Københavns Universitet, Det kongelige Bibliotek og Universitetsbiblioteket, der kraftigt anbefalede forslaget, og desuden til orientering i Nørre Fælled Nord udvalget under Det faglige landsudvalg for Sundhedsuddannelserne. Overbibliotekaren var medlem af nævnte udvalg, der afgav indstilling september 1981 og anbefalede Arvebiologisk Instituts overdragelse til biblioteket.

Publikumsafdelingen:

Benyttelsen af biblioteket ligger på samme høje niveau som i det foregående år.

Inden for bestanden af tidsskrifter 1925-69 er der sket en justering af fordelingen mellem nær- og fjernmagasin, så antallet af ekspeditioner fra fjernmagasinet har kunnet nedsættes. – Bestillinger på tidsskrifter af løbende årgang og de to foregående effektueres normalt som gratis reduceret kopi, men denne grænse flyttes lejlighedsvis under hensyn til den aktuelle arbejdsmæssige belastning.

Den samlede ekspeditionstid, fra modtagelsen af en bestilling til bog, kopi eller andet svar foreligger til udlevering, har stabiliseret sig i løbet af året og er nu 2-8 dage. Der arbejdes fortsat på indenfor de givne rammer at forbedre betjeningen og afkorte ekspeditionstiden.

Instituttjenesten:

Bibliotekets instituttjeneste har i 1981 katalogiseret 2670 bøger for 18 institutter.

Dokumentationsafdelingen:

Antallet af foretagne edb-litteratursøgninger i afdelingen har totalt set været stigende, som det vil frem-

gå af nedenstående tal. Der er dog grund til at fremhæve, at vor mest benyttede tjeneste MEDLARS/MEDLINE udviser et mindre fald, antagelig fordi man pr. 1. august 1981 satte prisen op fra kr. 100,00 til kr. 150,00 pr. gennemført sektion og fra kr. 30,00 til kr. 40,00 pr. måned for løbende litteraturovervågning. Hvad det sidste angår, er der i hvert fald 5, der har tilkendegivet, at de ikke forlængede deres abonnement, fordi det var blevet for dyrt for dem. Tjenesten som sådan må dog nærmest siges at være blevet billigere, idet vi nu i kroner igen tager samme pris, som vi tog i 1977, og i mellemtiden har der jo været en betydelig inflation; så ovennævnte er snarere et udtryk for den økonomiske stramning, som institutter og hospitaler har oplevet.

Trods det, at stigningen i antallet af udførte søgninger er blevet mindre end den ellers ville være blevet, er afdelingen dog nok alligevel stadig den største dokumentationsafdeling i Danmark, hvad angår antallet af udførte edb-litteratursøgninger.

Tallene for brugen af de medicinske systemer i 1981 ser således ud: 667 MEDLINE-søgninger (mod 685 i 1980); 159 MEDLARS back-søgninger (mod 146); 15 CANCERLINE-søgninger (mod 15) og 41 TOXLINE-søgninger (mod 25), 2 TOXBACK-søgninger (mod 4) og 20 RTECS-søgninger (mod 4). Endvidere er der i forbindelse hermed foretaget 28 CHEMLINE-opslag (mod 20) og 3 Health søgninger (ny aktivitet).

Antallet af de månedlige SDI-søgninger på MEDLARS (SDI = Selective Dissemination of Information) var fortsat jævnt stigende i første del af 1981, men derefter faldende siden prisforhøjelsen i august 1981. Ved udgangen af 1981 havde man 106 af disse månedlige søgninger (mod 112 ved udgangen af 1980).

For EPOS/VIRA-søgningernes vedkommende, hvor der ikke er sket prisændringer i årets løb har afgang og tilgang nøjagtigt holdt ligevegt. Afdelingen administrerede pr. december 1981 98 SDI-abonnementer i EPOS/VIRA (mod 98). De 98 abonnementer afsøges mod 21 forskellige databaser og indeholder ialt 256 søgeprofiler (mod 264), et gennemsnit på 2,6 database pr. abonnement (mod 2,7).

Til de øvrige retrospektive systemer, ud over de under medicinen nævnte, har der været ialt 131 spørgsmål (mod 119). De resulterede i ialt 346 databasesøgninger (mod 282), der fordelte sig på de forskellige systemer med 317 søgninger (mod 246) i DIALOG i 40 forskellige databaser (mod 39); 19 søgninger (mod 30) i IRS/QUEST i 6 databaser og 10 søgninger (mod 6) i SDC/ORBIT i 6 databaser. Hvert af disse 131 spørgsmål har således i gennemsnit været søgt i 2,6 databaser.

Udover disse søgninger er der foretaget en del opslag og mindre demonstrationer samt et betydeligt

større antal verifikationer end tidligere, idet udlånsafdelingens edb-verifikationer foregik i henværende afdeling, indtil udlånet på forsøgsbasis fik en egen terminal i sommeren 1981. Et større arbejde i forbindelse med udarbejdelse af en edb-bibliografi til Rigshospitalet har lagt beslag på en af afdelingens 2 terminaler i 48 timer.

Afdelingen har i det forløbne år stået for arrangementet af et 2-dages Pharma-BIOSIS kursus, et 2-dages BLAISE kursus og et 1 dages Excerpta Medica kursus. Endvidere er der som sædvanlig givet en række kortere introduktioner til afdelingens dokumentationstjenester, ligesom afdelingens dokumentalister ved flere lejligheder har givet egentlig undervisning i litteratursøgning i form af foredrag, forelæsninger og demonstrationer.

Jubilæum:

Universitetsbiblioteket kan fejre 500 års jubilæum den 28. juni 1982. Et jubilæumsudvalg fælles med Universitetsbiblioteket 1. Afdeling forbereder festligholdelsen af dagen.

4: Folkeuniversitetet

Den stærke vækst i tilslutningen til Folkeuniversitetets forelæsningsrækker og kurser (se Årbog 1980) er fortsat i 1981. Deltagertallet er i sæsonen 1980/81 øget med 35% i forhold til den foregående. Det er specielt linjestudierne, der bærer den store fremgang.

I beretningsåret er oprettet 2 nye linjestudier med start fra efterårssemestret: et studium i idéhistorie under ledelse af lektor, mag.art. C.H. Koch, Filosofisk Institut, og et studium i nærorienten i oldtiden under ledelse af mag.art. Jørgen Podemann Sørensen, Institut for Religionshistorie, og Marie-Louise Thomsen, Assyriologisk Institut. Der er nu i alt etableret linjestudier i 24 fag og fagområder. De øvrige er teologi, religionshistorie, filosofi, pædagogik, psykologi, samfundsteori, jura, nationaløkonomi, fremmede kulturer, forhistorisk arkæologi, antikken, historie, litteraturvidenskab, musik, kunsthistorie, astronomi, datalogi, geologi, energi, biologi, botanik samt sundhed og sygdom. Flere nye linjestudier ventes oprettet fra efteråret 1982.

Gennem de senere år har Folkeuniversitetet hver sommer afholdt et enkelt ugekursus over vekslende emner. Interessen for undervisning uden for sæsonen, mellem forårssemester og efterårssemester, har været stigende. Folkeuniversitetet tilbød derfor i 1981 3 14-dages kurser i første halvdel af august;

yderligere tilbødes som noget nyt et 3-dages internatskursus i slutningen af september. Erfaringerne fra disse kurser peger mod indførelsen af et særligt sommersemester.

Folkeuniversitetets styrelse udvidedes med afdelingsleder, cand.polit. Lauge Stetting som repræsentant for Handelshøjskolen i København., I Folkeuniversitetets programråd afløstes lektor, cand.mag. Jens Brincker af professor, dr.phil. Jan Mægaard og mag.art. Karen Krogh af redaktør, mag.art. Henrik Lundgren, medens lektor, dr.phil. Klaus Bohnen og professor, dr. polit. Bjarke Fog optoges som nye medlemmer; direktør, dr. phil. Arne Schiøtz er udttrådt på grund af flytning til udlandet.

Undervisningens omfang i 1980/81 var: 42 forelæsningsrækker og 24 orienteringskurser, i alt 620 timer med tilsammen 3.230 holddeltagere (mod 590 timer og 2.362 holddeltagere i 1979/80). 57 grundkurser, 87 emnekurser, 14 seminarkurser og 26 spe-

cialkurser, i alt 5.052 timer med tilsammen 4.069 holddeltagere (mod 4.774 timer og 3.051 holddeltagere i 1979/80). Den samlede aktivitetsstigning er dermed 308 timer og 1.886 holddeltagere.

Ligesom i København har folkeuniversitetsafdelingerne i Aarhus, Odense og Aalborg oplevet øget publikumsinteresse. Uden for universitetsbyerne, hvor undervisningen varetages af de såkaldte folkeuniversitetskomiteer, har udviklingen afventet en tiltrængt fornyelse af organisation og tilbud. En særlig mulighed for »at udbrede kendskabet til videnskabens metoder, arbejde og resultater« (Folkeuniversitetets formålsbestemmelse) har Folkeuniversitetet fået gennem den ny radiorubrik »Folkeuniversitetet i Radioen«, som redigeres i samarbejde med Danmarks Radios undervisningsafdeling. Også på nordisk plan er der skabt grundlag for nye aktiviteter gennem stiftelsen af NOFU, Nordiskt Folkuniversitet.

Björn Tell Persson